

PORÓWNANIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ SKOPÓW BLIŹNIĄT I JEDYNAKÓW W WIEKU 10 MIESIĘCY

Tadeusz Efner

Instytut Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej, AR Lublin

Na słabszy wzrost i rozwój jagniąt bliźniaczych po urodzeniu wpływają gorsze warunki w czasie ciąży, zwłaszcza w ostatnim miesiącu [5] oraz w okresie ssania, ponieważ bliźnięta wypijają prawie o 30% mleka mniej niż jedynaki [2, 3]. W dalszym okresie tempo wzrostu jagniąt bliźniaczych jest szybsze i, jak wykazały badania Domańskiego i współpracowników [1], osiągają one ciężar jedynaków w wieku około 12 miesięcy.

Ze względu na duże znaczenie bliźniąt w produkcji młodych jagniąt rzeźnych postanowiono przeprowadzić porównanie jagniąt pojedynczych i bliźniaczych w zakresie wzrostu, wydajności i wysadności wełny potnej oraz wydajności rzeźnej z uwzględnieniem podziału na mięso, tłuszcz i kości.

MATERIAŁ I METODA

Doświadczenie przeprowadzono w owczarni RZD Uhrusk na 22 skopach z urodzeń bliźniaczych (I grupa) i 22 skopach z urodzeń pojedynczych (II grupa) w latach 1972-1973. Kastrację tryczków przeprowadzono metodą krwawą po odsadzeniu od matek w wieku około 3¹/₂ miesiąca.

Przez cały okres doświadczalny skopki obydwu grup miały jednako-
we warunki środowiskowe. W okresie ssania (przed kastracją) oprócz mleka matek otrzymywały dodatkowo siano łąkowe, pasze treściwe i suche wysłodki buraczane, a po odłączeniu w wieku 100 dni — korzystały z pastwiska. W wieku 8 miesięcy ostrzyżono je, dokonując przed tym pomiaru wysadności wełny na boku. Ostrzyżoną wełnę ważono z dokładnością do 0,1 kg. Następnie skopy przeniesiono do owczarni na dwumiesięczny tucz. W czasie tuczu otrzymywały susz lucerny, wysłodki suszone

i mieszankę „C” zgodnie z obowiązującymi normami. Skopy ważono raz w miesiącu.

Wszystkie zwierzęta poddano ubojowi w wieku 10 miesięcy i po wstępnym rozbiórce dzielono półtusze na poszczególne wyрэby, a te na mięso, tłuszcz i kości, wg poprzednio stosowanej metody [4]. Obliczenia statystyczne zostały wykonane przy zastosowaniu analizy wariancji.

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Ciężary ciała (w kg) po urodzeniu, w wieku 100 dni oraz 8 i 10 miesięcy podano w tabeli 1.

Z danych wynika, że w pierwszym roku doświadczenia istotne różnice ($P \leq 0,05$) wystąpiły między ciężarami skopów bliźniąt i jedynek po urodzeniu i w wieku 8 miesięcy oraz bliska istotności była różnica w wieku 100 dni; natomiast w wieku 10 miesięcy istotnej różnicy nie stwierdzono.

Tabela 1

Ciężar ciała w poszczególnych okresach wzrostu (w kg)

Rok	Grupa	Po urodzeniu			100 dni			8 miesięcy			10 miesięcy			
		<i>n</i>	\bar{x}	<i>S</i>	F°	\bar{x}	<i>S</i>	F°	\bar{x}	<i>S</i>	F°	\bar{x}	<i>S</i>	F°
1972	bliźnięta	11	4,83	0,34		27,54	2,42		37,00	4,80		47,50	5,62	
	jedynaki	11	5,39	0,78	4,408*	30,36	3,05	4,034	39,73	3,28	4,350*	48,64	3,58	0,287
1973	bliźnięta	11	5,07	0,23		28,00	3,33		43,00	5,27		54,13	5,30	
	jedynaki	11	5,58	0,19	2,936	31,45	4,05	4,350*	45,00	4,11	0,894	54,91	3,88	0,112

* $P \leq 0,05$.

W drugim roku doświadczenia istotna różnica (przy $P \leq 0,05$) wystąpiła tylko w wieku 100 dni. Wynika z tego, że większe różnice w ciężarach ciała między skopami z urodzeń pojedynczych i bliźniaczych wystąpiły w pierwszych okresach życia, natomiast w wieku 10 miesięcy ciężary obu grup wyrównały się. Jest to zgodne z wynikami otrzymanymi przez Domańskiego i współpracowników [1].

W tabeli 2 zestawiono średnie wydajności i wysadności wełny z odrostu 8-miesięcznego, które nie wskazują na to, żeby między grupami zachodziły różnice. Tak więc, również i w produkcji wełny skopy bliźnięta nie ustępowały pojedynczym.

Tabela 3 zawierająca średnie ciężary tusz, wydajności rzeźne oraz ilości mięsa, tłuszczu i kości w półtuszy skopów z urodzeń bliźniaczych i pojedynczych wykazuje, że między grupami nie wystąpiły istotne różnice w badanych parametrach. Różnica w ciężarach tuszy między grupami w pierwszym roku doświadczenia (1972) wynosiła 1,34 kg, a w dru-

Tabela 2

Wydajność i wysadność wełny potnej z odrostu 8-miesięcznego (w kg)

Rok	Grupa	Wydajność				Wysadność		
		<i>n</i>	\bar{x}	<i>S</i>	<i>F</i> ^o	\bar{x}	<i>S</i>	<i>F</i> ^o
1972	bliźnięta	11	2,55	0,45		6,73	0,30	
	jedynaki	11	2,81	0,40	1,839	7,07	1,87	0,280
1973	bliźnięta	11	3,06	0,40		9,00	0,27	
	jedynaki	11	3,02	0,14	0,052	9,27	1,07	3,184

Tabela 3

Wydajność rzeźna (%), ciężary mięsa, tłuszczu i kości (w kg)

Wyszczególnienie	1972					1973				
	bliźnięta		jedynaki		<i>F</i> ^o	bliźnięta		jedynaki		<i>F</i> ^o
	\bar{x}	<i>S</i>	\bar{x}	<i>S</i>		\bar{x}	<i>S</i>	\bar{x}	<i>S</i>	
Ciężar przed ubojem	47,50	2,23	48,64	3,53	0,287	54,13	5,36	54,91	3,88	0,112
Ciężar tuszy	23,29	3,17	24,63	1,99	1,267	27,96	3,49	28,67	0,34	0,271
Wydajność rzeźna (%)	49,03	—	50,64	—	—	51,65	—	52,21	—	—
Ciężar półtuszy	11,50	1,61	12,15	0,96	1,288	13,77	1,64	14,06	1,29	0,223
w tym:										
mięso	6,59	1,05	6,73	0,66	0,147	7,62	1,17	7,69	0,70	0,041
tłuszcz	2,29	0,43	2,63	0,43	2,995	3,17	0,57	3,65	0,55	3,642
kości	2,29	0,34	2,36	0,15	0,066	2,29	0,34	2,29	0,32	0,013
nerka, tłuszcz okołonerkowy i ubytek przy rozbiorze	0,33	—	0,43	—	—	0,69	—	0,43	—	—

Liczebność osobników w każdej grupie — 11.

gim (1973) — 0,71 kg; w wydajności rzeźnej w tej samej kolejności lat — 1,61 i 0,56^o%. Wydajności rzeźne obu grup skopów, zwłaszcza w drugim roku doświadczenia (51,65 i 52,21^o%), należy uznać za dobre.

Z podziału półtuszy na mięso, tłuszcz i kości wynika, że w półtuszach skopów z urodzeń pojedynczych było więcej tłuszczu — w pierwszym roku o 0,34 kg, a w drugim o 0,48 kg. Różnice w ilości mięsa w pierwszym roku wynosiły 0,14 kg, a w drugim — 0,07 kg, natomiast w przypadku kości różnica wystąpiła tylko w pierwszym roku (0,07 kg). Tusze skopów jedynaków były bardziej otłuszczone od tusz bliźniaków.

Przedstawione w niniejszej pracy wyniki wykazały, że skopy z urodzeń bliźniaczych są w takim samym stopniu przydatne do tuczu jak skopy z urodzeń pojedynczych.

WNIOSKI

1. Ciężary skopów bliźniaków nie różniły się istotnie w wieku 10 miesięcy od ciężarów skopów jedynaków.

2. Wydajności rzeźne liczone w procentach u obu grup zwierząt poddawanych ubojowi w wieku 10 miesięcy były podobne.

3. Tusze skopów jedynaków były bardziej otłuszczone.
4. Zwiększenie plenności owiec umożliwiłoby rozszerzenie produkcji jagniąt rzeźnych.

LITERATURA

1. Domański A., Domżał H., Maciejewska K.: Badania nad wzrostem jagniąt polskiej owcy długowłnistej. *Annales UMCS*, 14, sec. E, 1959.
2. Domański A., Efner T.: Zależności pomiędzy mlecznością matek a wzrostem jagniąt. Część I. Porównanie mleczności matek karmiących jagnięta pojedyncze i bliźniacze. *Annales UMCS*, 17, sec E, 1962.
3. Dravniece V. A.: Vlijanie nekotorych faktorov na plodovitost i moločnost matok. *Ovcevodstvo* 9, 1973.
4. Efner T.: Porównanie wydajności rzeźnej wrzosówki i jej krzyżówek z długowłnistą owcą polską. *Rocz. Nauk rol.* B-93-2, 1971.
5. Twardock A. R., Symonds H. W., Sansom B. F., Rowlands G. J.: The effect of litter size upon foetal growth rate and the placental transfer of calcium and phosphorus in superovulated Scottish half-bred ewes. *The Br. Jour. of Nutr.*, 29, 3, 1973.

Тадеуш Эфнер

СРАВНЕНИЕ ПОЛЬЗОВАТЕЛЬНОЙ ЦЕННОСТИ 10-МЕСЯЧНЫХ ДВОЙНЕВЫХ И ОДИНОЧНЫХ ВАЛУХОВ

Резюме

Соответствующий опыт проводился в овчарне Угруск на 22 валухах из двойневых окотов и 22 валухах из одиночных окотов. На протяжении всего опытного периода животные обеих групп кормились одинаково и пребывали в тех самых помещениях. В 8-месячном возрасте они были стрижены, а в 10-месячном — забиты.

Полученные результаты показали, что двойневые валухи в сравнении с одиночными не показывали существенных различий в весе тела, выходе шерсти 8-месячного отроста и удойном выходе. Однако тушки валухов из одиночных окотов характеризовались более высоким ожирением.

Tadeusz Efner

COMPARISON OF THE UTILITY VALUE OF TWIN WETHERS
AND SINGLE-BORN WETHERS AT THE AGE OF 10 MONTHS

Summary

The respective experiment was carried out at the sheep breeding farm Uhrusk on 22 twin-born and 22 single-born wethers. In the whole experiment period the animals of both these groups were equally fed and remained in the same rooms. They were sheared at the age of 8 months and slaughtered at the age of 10 months.

The results obtained prove that twin-born wethers did not differ significantly from single-born ones, neither in the body weight in the 10th month of life, the growth efficiency of wool in the 8th month of life, nor with the slaughter performance. However, the carcasses of the single-born wethers showed higher adiposity.